

København, d. 1. november 2018

Foretræde for Forsvarsudvalget, torsdag den 8. november.

De danske beredskaber ("Blå blink") bør have en tidssvarende kommunikationsplatform. Det kommende udbud af kommunikationsnetværket SINE skal sikre en bedre, billigere og digital løsning.

Hovedpointer:

- Beredskabsnettet SINE er sikkert - men teknologisk utidssvarende (90' er teknologi)
- Et nyt åbent udbud skal tilrettelægges så der sikres en billigere og bedre løsning.
- Digitalisering: Beredskaberne bør have adgang til mobile bredbåndstjenester på en sikker måde som er integreret del af SINE.
- Staten bør eje nettet: Af sikkerhedspolitiske hensyn er det afgørende, at ejerskabet overføres til staten, og at det alene er opgaven med at etablere og drifte nettet, der udbydes.
- Frekvenserne, som bruges i dag af SINE skal tilbagekaldes af staten. I modsat fald er nye aktører reelt afskåret fra at byde på udbuddet.
- Tiden er knap: usikkert for alle hvornår udbuddet kommer og det tager minimum 1½-2 år at opbygge et nyt net.

Baggrund:

Når beredskaberne kommunikerer, sker det via SikkerhedsNettet (SINE), som benytter Teknologi standarden TETRA. På den fælles nationale platform kan politi, ambulance, brand, forsvar og hjemmeværn have radiokommunikation i en indsatsituation. Systemet er velafprøvet og bruges af beredskaberne i de fleste europæiske lande.

Tilfredsheden med SINE nettet og Tetra standarden er stor, og beredskaberne vil nødtigt give afkald på den meget store sikkerhed for kommunikation, som nettet tilfører. Men standarden har store begrænsninger, i det den kun tillader tale og, i meget begrænset omfang, overførsel af korte tekstbeskeder og slet ikke overførsel af video, billeder og data. Hvilket i mange situationer hæmmer beredskabets arbejde.

En uheldig konsekvens af, at vi endnu ikke har indført sikret adgang til mobile bredbåndstjenester for de mange beredskabsansatte i Danmark er, at de i stedet anvender private "Smart-Phones" til at dele fortrolige video, billeder og data via internettet og kommercielle mobilnet. Det betyder at data ikke kan beskyttes eller sikres mod utilsigtet deling med andre, og desuden fortages der ingen logning af data. Og det er en reel sikkerhedsmæssig problemstilling..

I det hele taget vil adgang til internettet styrke beredskabet og øge sikkerheden ved indsatser.

Beredskaberne bør have sikker adgang til mobile bredbåndstjenester

SINE blev implementeret i perioden 2007 til 2010 og nettet drives af Dansk Beredskabs-kommunikation på en kontrakt frem til 2020, hvor kontrakten udløber. Ifølge justitsministeren er Center For Beredskabskommunikation (Rigspolitiet) i gang med at forberede et udbud.

For at imødegå beredskabets bredbåndsbehov inden for det kommende udbud, er det nødvendigt at vi i Danmark - i lighed med flere andre europæiske lande fx Norge, Belgien og Finland – prioriterer muligheden for gradvist at indføre adgang til mobile bredbåndstjenester via LTE i radiosystemet, samtidig med at det eksisterende Tetra-system moderniseres og at Tetra- og LTE tjenesterne gives en fornuftigt integration, så brugerne oplever en sammenhængende kommunikationsplatform.

Dermed bevares systemets sikkerhed, samtidig med at det mobile net, giver brugerne mulighederne for også at anvende applikationer, der understøtter live-streaming af lyd og billeder på en sikker måde, hvormed man samtidig øger fleksibiliteten og effektiviteten i beredskabernes indsatsituationer.

Valgte man alternativt at afløse Tetra-nettet med en ny dedikeret løsning som udelukket baseres på mobilnetværksteknologi, ville omkostningerne vokse fra omkring 1-2 mia kr til ca. 8 mia (i henhold til Mason rapporten udarbejdet for Energistyrelsen i 2017). Ud over den øget omkostning er det den grænse opfattelse at en sådan løsning ikke er teknologisk moden og derfor ikke umiddelbart gennemførligt i dag.

For samfundet er det vigtigt, at det kommende udbud indeholder en række krav:

1. **Tetra bør stadig være ryggraden** i kommunikationsplatformen, da det forventes at Tetra teknologien vil være grundstenen i beredskabets tale-kommunikation de næste 10+år.
2. **Digitalisering:** Det bør forlanges at der gradvis indføres mulighed for mobile bredbånds tjenester på en sikker måde. Politiets og beredskabernes behov for mobilt bredbånd er stigende i takt med øget digitalisering af operative processer hos beredskaberne. En fortsat anvendelse af den hidtidige Tetra-teknologi, kombineret med indførelse af adgang til LTE-baserede mobile bredbåndstjenester, vil kræve nye kommunikationsterminaler, som vil medføre et økonomisk pres på regionerne og kommunerne. Men ved at indføre nye hybrid-terminaler *gradvist*, kan organisationer køre videre med deres nuværende kommunikationsterminaler nogle år endnu, indtil budgetterne tillader at skifte over løbende.
3. **Tilbagekalde frekvenser:** Det bør sikres at de nuværende Tetra-frekvenser er til rådighed for den aktør, som måtte vinde det kommende udbud for SINE. Frekvenserne ligger i mellem 380 og 400 MHz og blev afgivet af NATO til beredskabsformål i en aftale med EU-kommissionen i 1997. I dag er frekvenserne licenseret til den nuværende operatør frem til 2026, men kontrakten med den nuværende operatør (Dansk Beredskabs Kommunikation) udløber i 2020. I ovennævnte frekvensbånd er der kun plads til et landsdækkende Tetranet i Danmark.

For at sikre et frit og åbent udbud – og dermed den bedste og billigste løsning for beredskabet og staten - er det derfor nødvendigt at frekvenserne stilles frit. Sker dette ikke vil andre selskaber end den nuværende operatør reelt være afskåret fra at byde. Og dermed kan samfundet ikke vide sig sikker på at man får den bedste og billigste løsning.

4. **Staten bør eje nettet.** Der bør foretages et opgør med den nuværende operatør-model, hvor operatøren – en privat aktør - både ejer og drifter nettet, og hvor staten alene køber service af aktøren. Danmark er det eneste europæiske land hvor staten *ikke* selv ejer nettet.
Af sikkerhedspolitiske hensyn er det afgørende, at ejerskabet overføres til staten, og at det alene er opgaven med at etablere og drifte nettet, der udbydes.

Kontaktpersoner:

Ole Mølgaard, Mobil: 29463919

Lars Kæraa, Mobil: 20687022